

N:o 18.

Ank. till Riksd. Kansli den 14 Febr. 1884, kl. 12 midd.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom, dels ock enskild motion i ämnet.

Kongl. Maj:t har under den 12 sistlidne Januari till Riksdagen aflåtit en proposition (N:o 3) af följande lydelse:

“Under åberopande af hosföljande i Statsrådet och Högsta Domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t jemlikt 87 § Regeringsformen föreslå Riksdagen att antaga följande:

Lag angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom.

Med upphäfvande af förordningen angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom den 24 September 1861, stadgas som följer:

1 §.

Förmynderskap stånde under vårdnad af den rätt, som förordnat förmyndare. Har någon, såsom i 20 Kap. Ärfdabalken sägs, utan rättens förordnande tillträdt förmynderskap, ligge vårdnaden å den rätt, som eljest egt att förmyndare förordna.

Har den omyndige sitt hemvist inom annan rätts domvärjo, eller eger han inom annan rätts domvärjo fastighet, som utgör hans hufvud-

sakligaste tillgång, och finner förty den rätt, hvilken vårdnaden åligger, nödigt att vårdnaden å den andra rätten öfverflyttas, meddele derom beslut och gifve det ofördröjligen så väl den andra rätten som förmyndaren tillkänna.

2 §.

Vid rätten skall öfver de förmynderskap, som stå under dess vårdnad, föras särskild bok, innehållande de för vårdnadens utöfvande nödiga anteckningar, i enlighet med bestämmelser, som af Konungen meddelas.

3 §.

I stad välje stadsfullmäktige eller, der sådana ej finnas, allmän rådstuga gode män, en eller flere, att hafva tillsyn å förmynderskap. Å landet skall hvarje kommun å kommunalstämma utse gode män, en eller flere; och må flere kommuner, lydande under samma rätt, till god man utse samme person.

God man väljes för fyra år. I samtliga kommuner i riket bör före Oktober månads utgång innevarande år och derefter inom samma tid hvart fjerde år val af gode män förrättas för nästföljande fyra kalenderår. Afgår god man innan den tid är ute, för hvilken han blifvit vald, utses ofördröjligen annan för den återstående tiden.

Då val förrättats, varde rätten i stad eller domaren å landet inom fjorton dagar derefter tillkännagifvet. Har val i behörig tid ej skett, skall rätten eller domaren derom göra anmälan hos Konungens Befallningshafvande, som det åligger tillse, att valet så fort ske kan varder hållet.

4 §.

God man kan ej den vara, som icke uppnått 25 års ålder; ej den, som icke råder öfver sig och sitt gods; ej den, som afträdt all sin egendom till borgenärer och icke, på sätt lag förmår, gitter visa, att han är från deras kraf fri; ej den, som genom domstols beslut förklarats förlustig medborgerligt förtroende eller ovärdig att införa rätta föra andras talan; ej heller den, som är tilltalad eller under framtiden stäld för brott, som medför förlust af medborgerligt förtroende. Ej må annan sådant uppdrag sig afsäga, än den, som icke är bosatt inom den kommun, der valet förrättas; embets- eller tjänsteman, som

af sin befattning är hindrad att uppdraget fullgöra; den, som efter fyra års tjenstgöring såsom god man är i ordning att från befattningen afgå; den, som uppnått 60 års ålder, samt den, som eljest uppgifver förhinder, hvilket af valmyndigheten godkännes.

5 §.

Förmynderskap, som för afiden persons arfvinge tillträdes, skall stå under tillsyn af gode männen i den kommun, der den afidne vid dödsfallet haft sitt hemvist. Varder den, som uppnått myndig ålder, stald under förmyndare, sker tillsynen der den omyndige då har sitt hemvist.

Upphör omyndig att vara boende i kommun, der tillsynen utöfvas, eller finnes eljest för förmynderskapets öfvervakande nödigt, att tillsynen flyttas från en kommun till en annan, ankomme på rätten att derom förordna; dock skall tillsynen å förmynderskap, derå vårdnaden tillkommer underrätt, alltid utöfvas inom kommun, lydande under rättens domvärjo.

6 §.

Förmyndare afslute för hvarvt kalenderår räkning öfver allt det han har om händer, med uppgift af den säkerhet, mot hvilken den omyndiges reda penningar äro utsatte, och ingifve före den 15 Februari följande år räkningen till vederbörande gode män. Förmyndarräkning skall innehålla fullständig uppgift på förmyndarens och den omyndiges hemvist, så ock, då ombyte deraf skett, sedan sista räkningen afgafs, tillkännagifvande derom. Saknar den omyndige tillgångar, varde det af förmyndaren för gode männen inom samma tid anmaldt; och vare förmyndaren derefter från skyldighet att afgifva räkning fri, intill dess tillgång af beskaffenhet att redovisning därför bör afgifvas, fallit den omyndige till.

Har förmynderskap upphört, i ty att den omyndige uppnått myndiga år eller af annan orsak, skall förmyndaren inom den tid, som ofvan sägs, derom göra anmälan hos gode männen, och åligge honom, der gode männen det fordra, att med intyg af vederbörande myndighet styrka sin uppgift.

Öfver räknings ingifvande, så ock öfver gjord anmälan, som i denna paragraf sägs, ege förmyndaren att af gode männen utan afgift erhålla bevis.

7 §.

Öfver de ingifna räkningarna, så vidt de ej angå förmynderskap, som lyda under hofrätt, åligge gode männen att upprätta förteckning, upptagande förmyndarnes och de omyndigas namn och bostad, och, om denna blifvit ombytt, äfven den bostad, som i förra årets förteckning finnes angifven. Har anmälan skett, att omyndig saknar tillgångar, eller har förmynderskap upphört, varde det ock å förteckningen uppgifvet. Gode männen aflemne förteckningen före den 15 Mars i stad till rätten och å landet till domaren. Har inom kommunen ingen räkning för det förflutna året inkommit, åligge gode männen att inom samma tid sådant anmäla.

8 §.

Försummar förmyndare att i rätt tid aflemna förmyndarräkning, eller gode män att i rätt tid aflemna förteckning eller anmälan, hvarom i nästföregående paragraf sägs, förelägge rätten den försumlige vid lämpligt vite att sin skyldighet fullgöra, och förfare i öfrigt efter omständigheterna.

9 §.

Lyder förmynderskap under hofrätt, skall förmyndaren före den 15 Mars i hofrätten med bevis af vederbörande gode män styrka, att förmyndarräkning eller anmälan, i enlighet med 6 §, blifvit till dem aflemnad. Försummar han det, gälle för hofrätten hvad i 8 § om underrätt sägs.

10 §.

Gode männen åligge att granska inkomna förmyndarräkningar. Finna gode männen för detta ändamål nödigt att taga kännedom af omyndigs värdehandlingar, vare förmyndare pliktig att på begäran hålla dem gode männen tillhanda; egande gode männen att för handlingarnas granskning anlita gode männen i annan kommun, om förmyndaren der har sitt hemvist.

11 §.

Finner god man vid granskningen eller eljest, att förmyndare ej rätteligen förvaltad den omyndiges egendom, eller att han af annan

orsak ej är lämplig att förmynderskapet förestå, göra derom skyndsamt anmälan hos rätten, som af omständigheterna pröfvar, huruvida annan förmyndare må förordnas. Anser god man nödigt, att förmyndare lemnar inteckning eller annan säkerhet för den omyndiges medel, anmälde det ock för rätten, och förordne derom rätten, efter förmyndarens hörande, såsom nödigt och skäligt pröfvas.

Sådan åtgärd, som i denna paragraf sägs, må ock af rätten vidtagas utan anmälan af god man.

Rättens beslut gånge i verkställighet utan hinder deraf, att det samma i högre rätt öfverklagas.

12 §.

God man åligge att i hvad till hans befattning hör tillhandagå rätten eller domaren med de upplysningar, som äro för gode mannen tillgängliga. Der rätten i anledning af gjord anmälan eller eljest finner nödigt, må rätten förordna god man eller annan person att mot förmyndare föra omyndigs talan; och ege den, som sålunda förordnats, rätt till ersättning af den omyndiges medel, der ej förmyndaren kännas skyldig och eger tillgång att ersättningen utgifva.

13 §.

Är, enligt hvad här ofvan sägs, genom rättens beslut vite förelagdt förmyndare eller god man, eller har rätten eljest i anledning af bestämmelserna i denna lag förelagt förmyndare att sig förklara, varde beslutet i stad af rättens betjente och å landet genom kronobetjentes försorg vederbörande tillstäldt.

14 §.

Den omyndiges fränder må hos gode männen taga del af förmyndarräkning och ege i afseende derå enahanda rätt till anmälan, som i 11 § tillägges gode män. Är omyndig till de år kommen, att han sjelf kan finna, att förmyndaren ej väl förvaltar hans egendom, stånde ock den omyndige fritt att det hos rätten angifva.

15 §.

Till gode männen varde såsom arfvode af förmyndaren årligen inbetaldt ett för hundra af den omyndiges räntor och andra inkomster.

16 §.

Der förmyndarekammare finnes, lände hvad derom särskildt är stadgadt till efterrättelse.“

Ofvan intagna Kongl. proposition har af Kamrarne blifvit hänvisad till handläggning af Lag-Utskottet, hvilket derjemte fått från Andra Kammaren emottaga en af Herr *C. Carlsson* afgifven motion, N:o 111, hvaruti motionären gjort några erinringar vid 1, 6, 7, 11 och 15 §§ i den Kongl. propositionen samt med anledning häraf framlagt ett från det af Kongl. Maj:t afgifna något afvikande förslag till lag i ämnet; och får Utskottet, efter att hafva afslutat granskningen af ej mindre den Kongl. propositionen, än äfven Herr Carlsons motion, nu under erinran om Riksdagens skrifvelse i ärendet till Konungen af den 19 April 1881 samt på de skäl, som för propositionen blifvit i statsrådet anförda, hemställa,

1) att Riksdagen må antaga den Kongl. propositionen;

och såsom följd häraf

2) att Herr *C. Carlsons* motion icke må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 14 Februari 1884.

På Lag-Utskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Reservation:

af Herr *Berglöf*: "Då § 5 torde böra omfatta alla slag af förmynderskap, synes mig som om innehållet i denna § bort lemnas en mera allmän lydelse; samt

då det eger sin praktiska betydelse att förmyndarräkningen icke återställes till förmyndaren utan på lämpligt sätt förvaras för att vid behof kunna vara att tillgå för rätten, den omyndige eller dennes fränder, anser jag att §§ 5 och 10 böra erhålla följande lydelse:

§ 5.

Förmynderskap skall stå under tillsyn af gode männen i den kommun, der den omyndige har sitt hemvist, då förmyndare förordnas eller förmynderskap tillträdes.

Upphör omyndig att vara boende i kommun, der tillsynen utöfvas, eller finnes eljest för förmynderskapets öfvervakande nödigt, att tillsynen flyttas från en kommun till en annan, ankomme på rätten att derom förordna; dock skall tillsynen å förmynderskap, derå vårdnaden tillkommer underrätt, alltid utöfvas inom kommun, lydande under rättens domvärjo.

§ 10.

Gode männen åligge o. s. v. (införes från förslaget) — om förmyndaren der har sitt hemvist.

Förmyndarräkningarne skola genom gode männens försorg förvaras."

I denna reservation har Herr *M. Jonsson* instämt.

Herr Grefve *Strömfelt* har begärt få här antecknadt, att han, till följd af sammanträde med Första Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 1, varit hindrad att deltaga i Lag-Utskottets slutliga behandling af detta ärende.
